

Syntheserapport "Burgemeestersenquête"

Directie Beleidsondersteuning

Dienst Studie & Beleid

November 2021

contact: research@fedasil.be

Inhoudstafel

I. Inleiding	1
II. Methodologie	2
III. Analyse van de resultaten	3
1. De Burgemeesters en Fedasil	3
2. De operationele samenwerking tussen burgemeesters en opvangactoren.....	6
3. De samenwerking in specifieke domeinen	11
4. Samenwerking in de tijd.....	19
IV. Conclusies	24

«De kwestie en de moeilijkheden aankaarten, door te zeggen: ‘Wat als ik de vluchteling/migrant was’ »
(Een burgemeester uit Wallonië)

I. Inleiding

In dit verslag worden de resultaten van de Burgermeestersenquête weergegeven die Fedasil in maart en april 2021 heeft uitgevoerd op initiatief van de heer Sammy Mahdi, staatssecretaris voor Asiel en Migratie.

Deze enquête moet worden gezien in de context van de doelstelling van de federale regering en de staatssecretaris om een harmonieuze dialoog met de lokale overheden op te bouwen. Dit betreft in het bijzonder de burgemeesters wier gemeente beschikt over een opvangcentrum voor personen die om internationale bescherming¹ verzoeken, dat door Fedasil of een van zijn partners wordt beheerd. Het doel was de meningen, ervaringen en suggesties van de burgemeesters over diverse thema's in verband met opvang te verzamelen. De resultaten moeten bijdragen tot de ontwikkeling van een aanpak die rekening houdt met de vastgestelde moeilijkheden en goede praktijken. Zij moeten ook leiden tot een verbetering van de samenwerking tussen de burgemeesters en de verschillende actoren van de opvang.

Een beschrijving van de gebruikte vragenlijst wordt gegeven in het volgende deel (deel II). De resultaten van de enquête worden vervolgens geanalyseerd (deel III). Het enquêteverslag eindigt met conclusies (deel IV).

---

¹ In het verslag worden de termen « verzoekers van internationale bescherming » en « asielzoekers » gebruikt en deze termen worden als synoniem beschouwd.

II. Methodologie

Vragenlijst van de enquête

De vragenlijst was bedoeld om de burgemeesters in staat te stellen hun ervaringen te delen over thema's die van invloed kunnen zijn op de samenwerking met de opvangactoren. Met « opvangactoren » bedoelen we opvangcentra, opvangoperatoren², Fedasil en de federale politieke overheid (Staatssecretaris voor Asiel en Migratie). De enquête bevat 34 vragen en is onderverdeeld in vier delen.

Doelgroep

Gemeenten met een of meer opvangcentra voor asielzoekers. Gemeenten waar gedurende de afgelopen drie jaar een opvangcentrum werd gesloten en gemeenten waar de opening van een centrum is gepland, werden ook uitgenodigd om deel te nemen. Bij de start van de enquête waren 84 gemeenten betrokken.

Periode van de enquête

De online-enquête werd afgenomen van 22 maart 2021 tot 23 april 2021.

Participatiegraad

Van de 84 voor deelname uitgenodigde burgemeesters hebben er 62 gereageerd (waarvan 6 gedeeltelijk³), d.w.z. een participatiegraad van 74%⁴.

Anonieme resultaten

Om aan de enquête deel te nemen en toegang tot de vragenlijst te krijgen, moest men zich identificeren door de naam van de gemeente op te geven. In alle resultaten die in het verslag worden gepresenteerd, wordt echter nooit melding gemaakt van een bepaalde burgemeester of gemeente.

---

² Dit zijn voornamelijk de partnerorganisaties die opvangcentra organiseren in het kader van een opvangovereenkomst (bv. Rode Kruis en Caritas) of een bestek (privé-operatoren) met Fedasil, maar ook Fedasil als opvangorganisatie.

³ Bij de analyse is rekening gehouden met gedeeltelijke deelnames voor vragen die wel beantwoord waren.

⁴ De participatiegraad was hoger in Vlaanderen (83%) dan in Brussel (71%) en Wallonië (66%).

III. Analyse van de resultaten

De resultaten van de enquête worden gepresenteerd volgens de structuur van de enquêtevragenlijst in 4 delen. De antwoorden zijn globaal en meer gedetailleerd geanalyseerd aan de hand van bepaalde variabelen (regio, bevolking van de gemeente, opvangcapaciteit, ...).

1. De Burgemeesters en Fedasil

Het eerste deel van de vragenlijst bevatte 6 vragen over de kennis van de asielprocedure en de organisatie van de opvang, alsmede vragen over het imago van Fedasil.

Kennis over asiel en opvang

« Goede informatie over vluchtelingenbeleid én opvangbeleid naar zowel betrokken diensten als inwoners van de stad verstrekken »

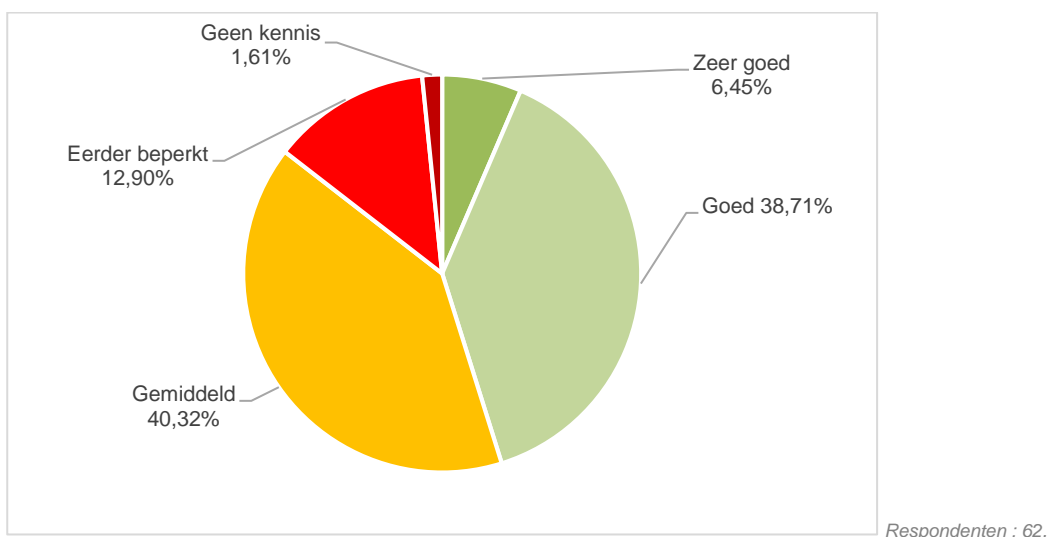
(Een burgemeester uit Vlaanderen)

De kennis van de asielprocedure en de opvang van asielzoekers blijft eerder matig (figuur 1). Voor meer dan de helft van de respondenten is deze kennis voor verbetering vatbaar.

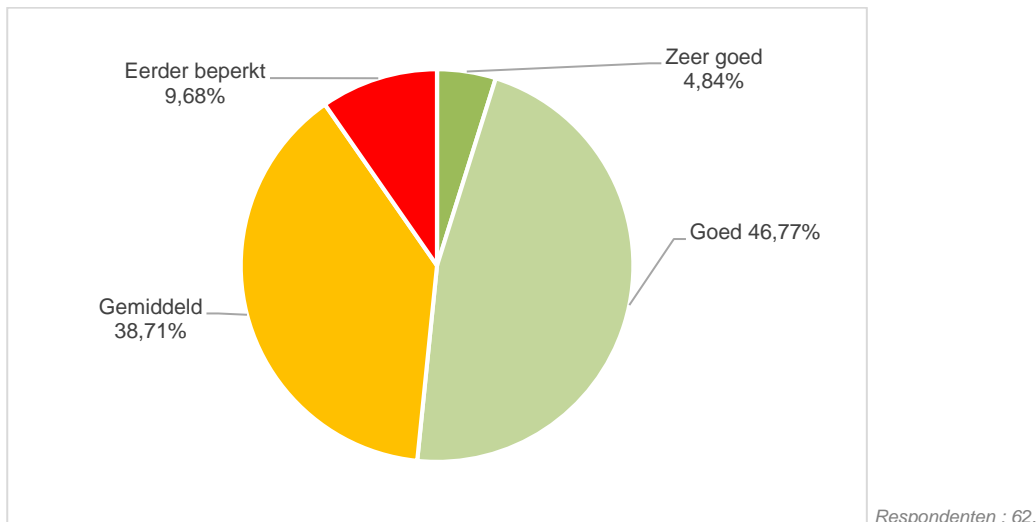
Uit de analyse per variabele blijkt dat de resultaten slechter zijn in gemeenten die minder dan twee jaar over een opvangcentrum beschikken (72% van de antwoorden varieert van « geen kennis » tot « gemiddeld », tegenover 55% in totaal). We stellen ook regionale verschillen vast: terwijl deze kennis zeer goed is in Brussel (100% « goed » tot « zeer goed »), zijn de resultaten meer verdeeld in Wallonië en duidelijk meer gemiddeld in Vlaanderen (70% van de antwoorden varieert van « geen kennis » tot « gemiddeld »). Wij stellen vast dat de kennis over asiel en opvang in de grotere gemeenten over het algemeen beter is (80% « goed » tot « zeer goed ») dan in de kleinere (slechts 32%).

In mindere mate (figuur 2), is de kennis van de werking van de verschillende actoren die betrokken zijn bij de opvang van asielzoekers niet echt goed voor alle ondervraagde burgemeesters: ze blijft beperkt voor bijna de helft van hen (48%, met de antwoorden « eerder slecht » en « gemiddeld »).

Figuur 1. Hoe goed is uw algemene kennis van de asielprocedure en de opvang van asielzoekers (verzoekers om internationale bescherming) in België ?

Figuur 2. Hoe goed kent u de werking van de verschillende actoren die betrokken zijn bij de opvang van asielzoekers?

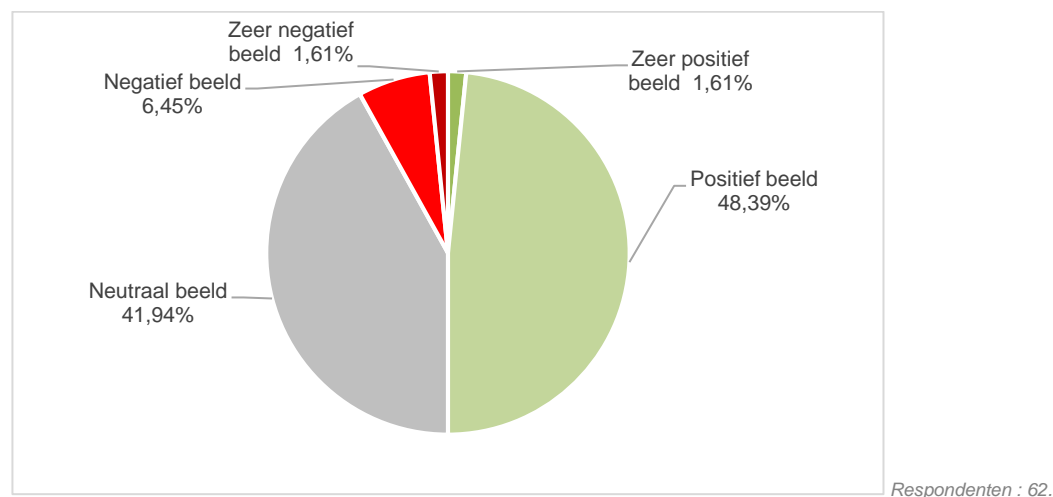
Het imago van Fedasil bij de burgemeesters

« Ik denk aan een administratie die weliswaar ingewikkeld is, maar die de situatie van verzoekers om internationale bescherming eerlijk en humaan beheert. »

(Een burgemeester uit Wallonië)

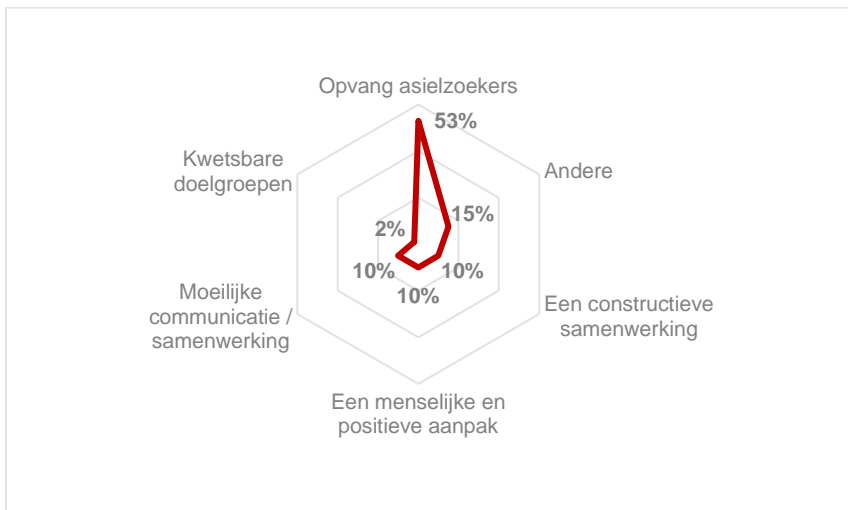
Wat het imago van Fedasil betreft, blijkt uit de resultaten dat de burgemeesters verdeeld zijn, maar dat slechts een kleine minderheid (8%) een negatief antwoord geeft (figuur 3). Het imago van Fedasil is minder positief bij de burgemeesters van wie de gemeente minder dan 2 jaar een opvangcentrum heeft (36% met een positief tot zeer positief imago tegenover 50% in het totaal en 18% negatief tot zeer negatief tegenover 8% in het totaal).

Figuur 3. Welk beeld heeft u in het algemeen over Fedasil?

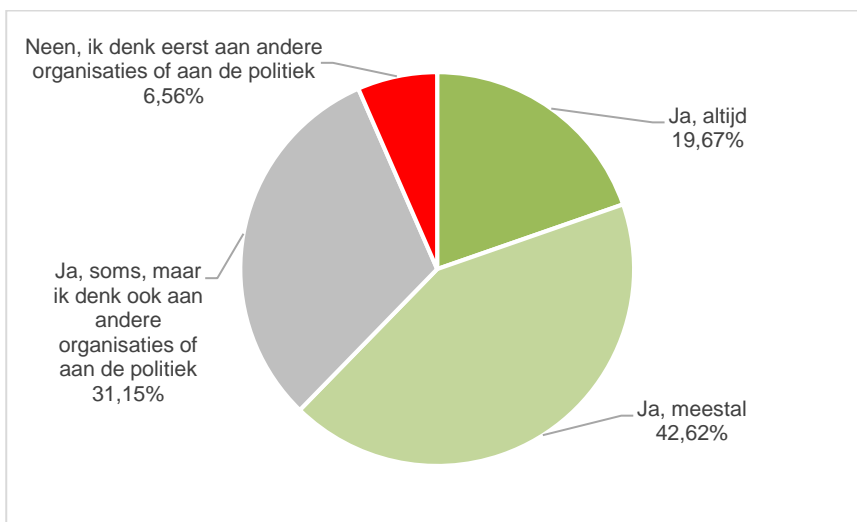
In het onderzoek werd ook nagegaan wat de burgermeesters met Fedasil associëren. Terwijl sommigen het **voornamelijk associëren met vrij positieve** (of neutrale) woorden, denken anderen aan meer negatieve termen (figuur 4). Fedasil wordt ook **veel geassocieerd met de actualiteit** over asielzoekers en hun opvang (figuur 5). Dit impliceert dat de actualiteit een belangrijke invloed heeft op Fedasil, met name wat het imago betreft, maar ook op de kwaliteit van de samenwerking met de burgemeesters.

Figuur 4. Als u aan Fedasil in het algemeen denkt, wat komt dan het eerste bij u op?

Respondenten : 49 (open vraag).

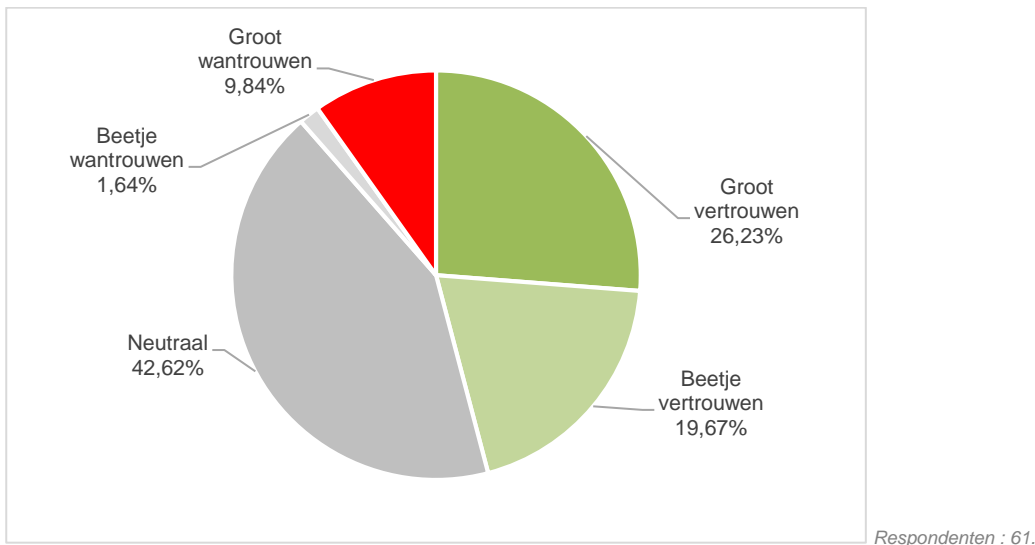
Figuur 5. Als er in het nieuws gesproken wordt over asielopvang, associeert u dat meteen met Fedasil?

Respondenten : 61.

Vervolgens wordt in de enquête ingegaan op **de kwestie van vertrouwen**. We constateren ook een gelijke verdeling tussen twee standpunten: zij die (enigszins of zeer) overtuigd zijn en zij die neutraal zijn of geen mening hebben over de kwestie. Geen enkele burgemeester gaf echter aan dat hij of zij geen vertrouwen had (figuur 6).

Figuur 6. Duid aan in welke mate u Fedasil vertrouwt

2. De operationele samenwerking tussen burgemeesters en opvangactoren

Het tweede deel van de enquête had betrekking op 8 vragen over operationele samenwerking.

Belangrijkste punten voor verbetering in het samenwerkings- en openingsproces

« Wanneer het [overleg/participatie] wel gebeurt, is het helaas te laat. »

(Een burgemeester van Brussel)

De respondenten hebben verscheidene punten voor verbetering aangegeven (figuur 7). Over het proces om in de gemeente een opvangcentrum te openen, zijn de meest gehoorde meningen eerder negatief (figuur 8). Sommige burgemeesters (22%) gaven in het antwoord « Andere » nog andere elementen aan, met name dat de participatie te laag was en dat er behoefte was aan een duidelijkere communicatie met alle betrokken partijen. Gemeenten met recente collectieve opvang (minder dan 2 jaar) en grote gemeenten hebben over het algemeen een negatiever oordeel over het openen van een opvangcentrum.

Figuur 7. Wat zijn voor u de belangrijkste verbeterpunten in de samenwerking van het lokaal bestuur met de opvangactoren?

Respondenten : 60.

Figuur 8. Wat is uw mening over het proces van het openen van een opvangcentrum in uw gemeente?

Respondenten : 60.

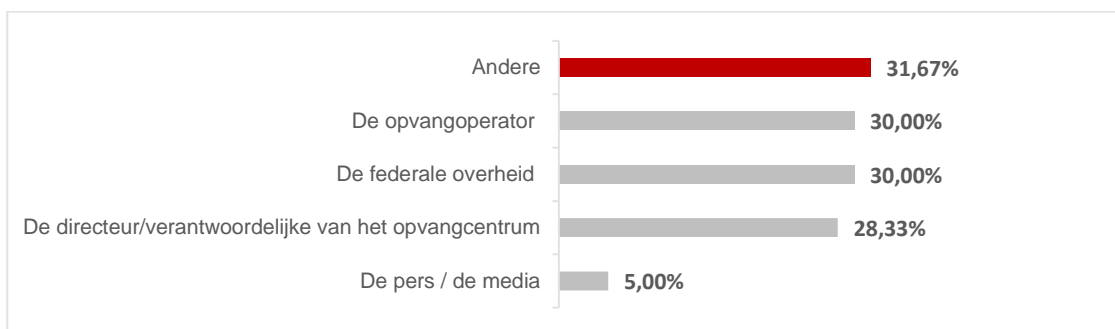
Informatie over belangrijke operationele beslissingen

« Organiseer een zo breed mogelijk voorafgaand overleg. »

(Een burgemeester van Brussel)

De burgemeesters **worden door verschillende actoren op vrij gelijke wijze geïnformeerd over de opening van een opvangcentrum of een andere belangrijke operationele beslissing (figuur 9)**. Wat betreft de wijze waarop de burgemeesters over belangrijke beslissingen worden geïnformeerd, vinden wij twee tendensen, verdeeld tussen degenen die zich goed en degenen die zich slecht geïnformeerd voelen (figuur 10).

Figuur 9. Door wie werd u geïnformeerd over de opening van een centrum of over een andere belangrijke beslissing rond de capaciteit van een opvangcentrum in uw gemeente?

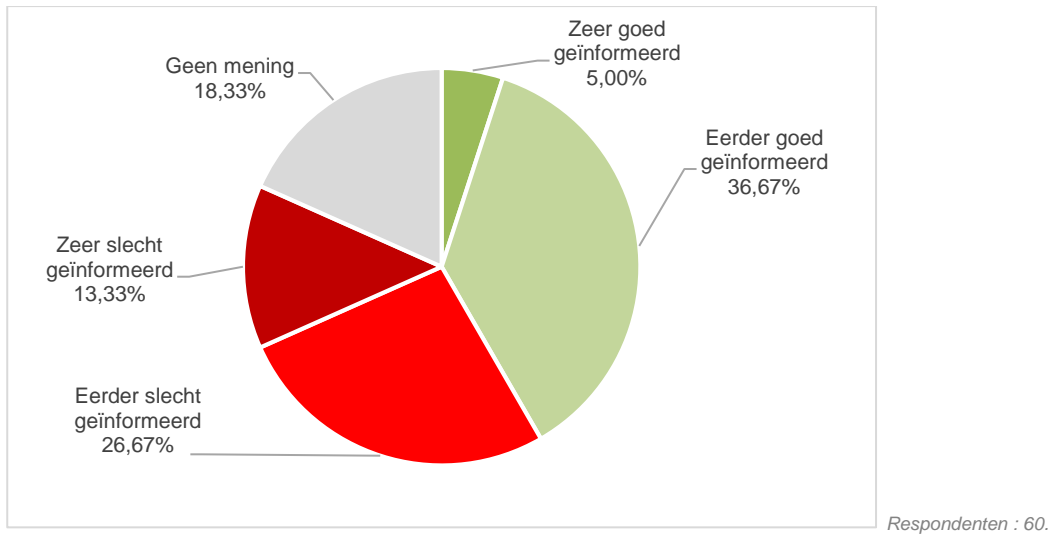

Respondenten : 60.

Er moet echter worden opgemerkt dat in **de meer genuanceerde antwoorden die zijn gegeven, er meer burgemeesters zijn met een zeer negatieve mening (13%) dan met een zeer positieve mening (5%)**, met name in de gemeenten met recente opvangfaciliteiten (27% « Zeer slecht geïnformeerd » tegenover 13% in totaal). Hoe groter de opvangcapaciteit, hoe beter de beoordeling van de manier waarop zij werden geïnformeerd (63% « Zeer goed geïnformeerd » of « Tamelijk goed geïnformeerd » voor de gemeenten met een grote opvangcapaciteit tegenover 26% voor de gemeenten met een kleinere capaciteit).

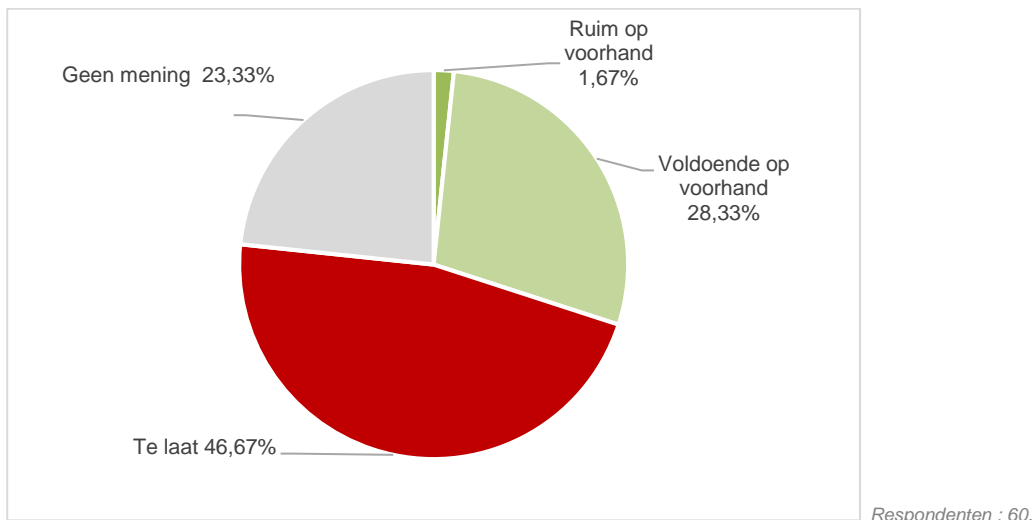

Figuur 10. Hoe zou u de manier beschrijven waarop u werd geïnformeerd over de opening van een centrum of een andere belangrijke beslissing over de capaciteit van een opvangcentrum in uw gemeente?

De **timing van de ontvangen informatie** werd niet altijd positief beoordeeld (figuur 11): **bijna de helft van de burgemeesters vond dat de informatie « te laat » kwam.** De timing werd als « te laat » omschreven, vooral in gemeenten waar de collectieve opvang minder dan twee jaar bestaat (64% van deze gemeenten).

Figuur 11. Hoe zou u de timing beschrijven van de informatie die u kreeg over de opening van een centrum of een andere belangrijke beslissing over de capaciteit van een opvangcentrum in uw gemeente?

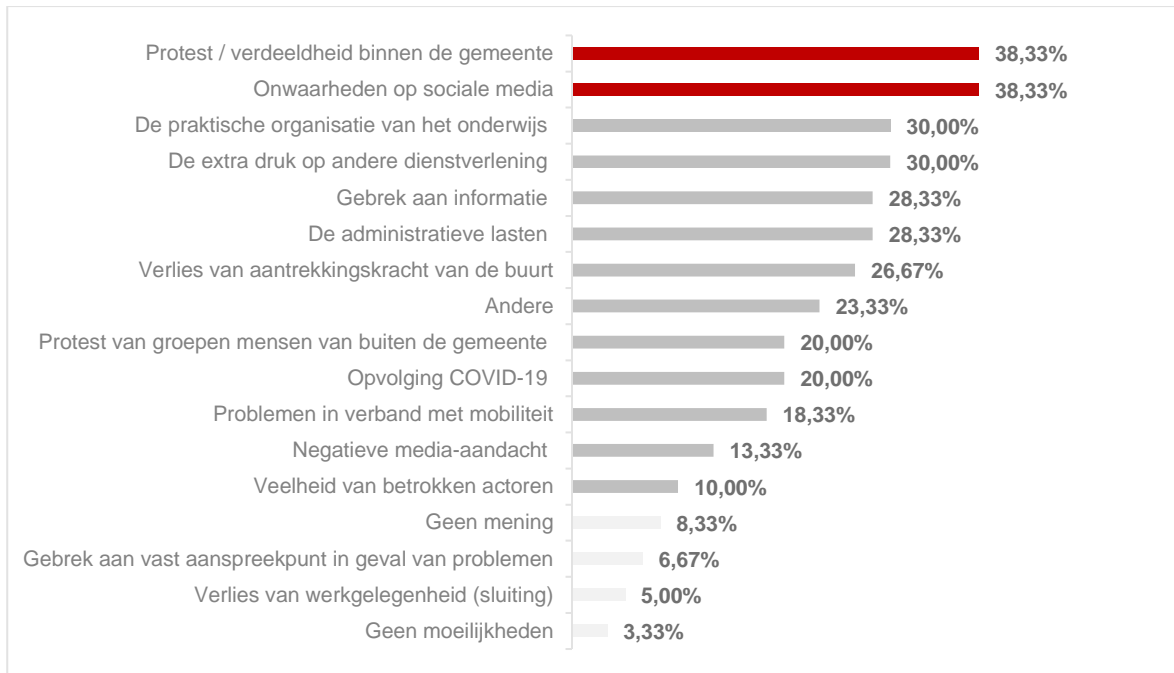

Uitdagingen, punten voor verbetering en goede praktijken bij het nemen van belangrijke beslissingen

« Door het maken van een draaiboek, leert onze ervaring dat wij door de jaren heen vlotte relaties hebben opgebouwd. Door de leercurve binnen het bestuur is er sereniteit en professionalisme in de aanpak »
(Een burgemeester uit Vlaanderen)

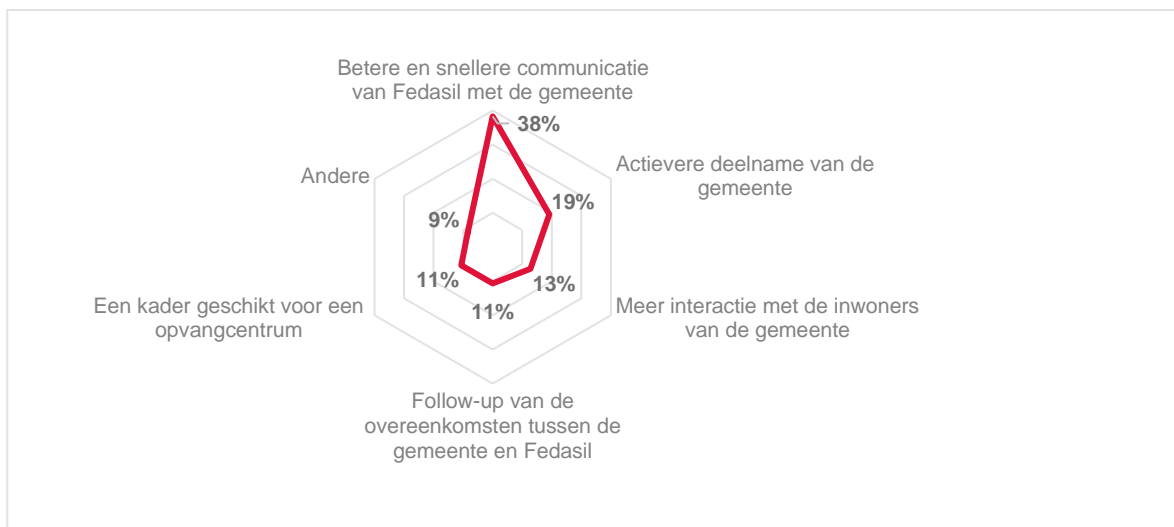
De moeilijkheden die het meest worden ondervonden bij het openen van een opvangcentrum zijn de **protesten of de verdeeldheid die onder de bevolking kunnen ontstaan** en de **onwaarheden die in de sociale media aanwezig zijn** (figuur 12). Naar aanleiding van de geconstateerde moeilijkheden konden de burgemeesters **een aantal suggesties doen voor verbetering** (figuur 13).

Figuur 12. Welke moeilijkheden ondervindt u bij de opening van een opvangcentrum of bij een andere belangrijke beslissing over de capaciteit van een opvangcentrum in uw gemeente?

Respondenten : 60.

Figuur 13. Wat zou beter kunnen verlopen bij de opening van een opvangcentrum of bij een andere belangrijke beslissing over de capaciteit van het centrum?

Respondenten : 39 (open vraag).

Bij de enquête is ook gekeken naar de **vele bestaande goede praktijken** (figuur 14). Deze hebben vooral betrekking op de **contacten met de bewoners van het opvangcentrum** en met **het personeel** (zowel van de gemeentediensten als van het opvangcentrum).

Figuur 14. Wat zijn volgens u de goede praktijken (in uw gemeente) bij de opening van een opvangcentrum of bij een andere belangrijke beslissing over de capaciteit van het centrum?

Respondenten : 60.

3. De samenwerking in specifieke domeinen

In het derde deel van de enquête werden 13 vragen over specifieke thema's gesteld.

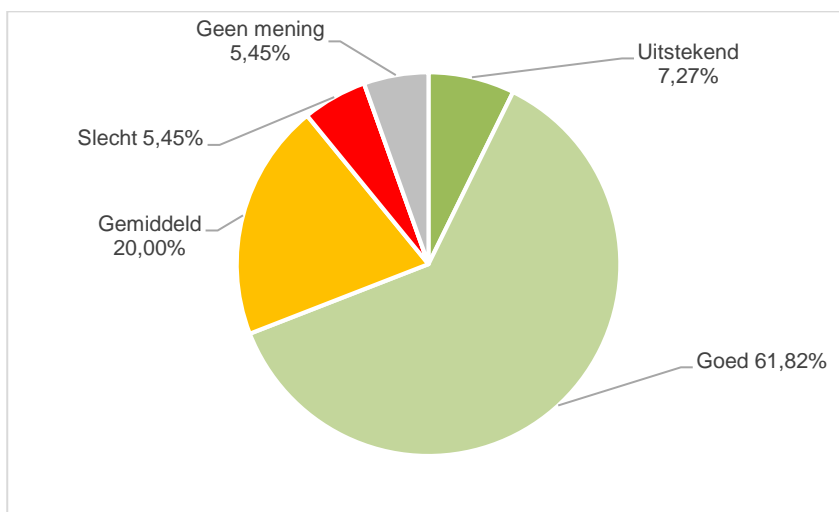
De relaties tussen de gemeentelijke diensten en de bewoners van het opvangcentrum

« Onmiddellijk vergaderingen organiseren tussen het centrum en de administratie en een werkprocedure opstellen om onmiddellijk goede gewoonten en reflexen in te voeren. »

(Een burgemeester uit Wallonië)

De betrekkingen tussen **de gemeentelijke diensten en de bewoners** van de opvangcentra zijn over **het algemeen zeer goed** (figuur 15). Geen enkele respondent omschreef ze als « zeer slecht » !

Figuur 15. Hoe zou u de relaties tussen de gemeentediensten en de bewoners van het opvangcentrum in uw gemeente omschrijven?

Respondenten : 55 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

Deze zeer positieve resultaten beletten niet dat er in sommige gevallen enige bezorgdheid heerst (figuur 16).

Figuur 16. Wat zijn de moeilijkheden in deze relaties? (gemeentediensten / bewoners opvangcentrum)

Respondenten : 54 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

De moeilijkheid van de taalbarrière is groter in gemeenten met een hoge capaciteit per inwoner (80% tegen 44% voor gemeenten met een lage capaciteit per inwoner), alsook in kleine gemeenten (69% tegen 25% voor grote gemeenten). Ondanks het gebruik van het Frans (dat door een deel van de bewoners van de opvangcentra wordt gesproken), wordt deze moeilijkheid vaker aangehaald in Wallonië (76% tegenover 52% in Vlaanderen en 25% in Brussel).

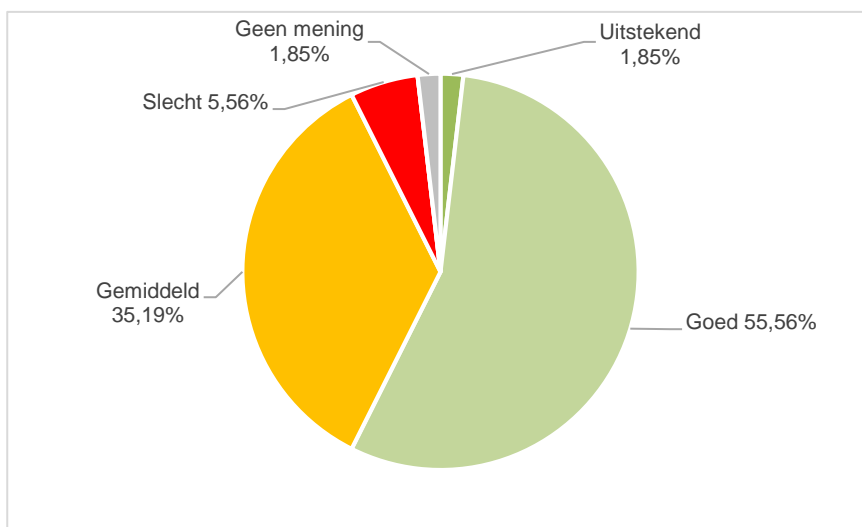
Contacten tussen buurtbewoners en bewoners van het opvangcentrum

« Onmiddellijk een comité oprichten met enkele buurtbewoners, verenigingen en de burgemeester om als doorgeefluik te fungeren tussen het centrum en de plaatselijke bevolking... »

(Een burgemeester uit Wallonië)

Waar de betrekkingen tussen de gemeentelijke diensten en de bewoners van de opvangcentra zeer goed zijn en de moeilijkheden beperkt blijven, levert de enquête **genuanceerdere resultaten** op met betrekking tot de contacten met de buurtbewoners⁵ (figuur 17). De burgemeesters waarvan de gemeente nog niet zo lang (minder dan 2 jaar) een opvangcentrum op haar grondgebied heeft, zijn (iets) positiever over deze contacten (60% van de antwoorden « goed » en « uitstekend » tegenover 57% in het totaal). We stellen ook vast dat de positieve beoordeling afneemt wanneer de gemeente meerdere opvangcentra op haar grondgebied heeft (50% tegen 58% in het geval van één centrum) en wanneer de opvangcapaciteit groter is (40% tegen 74% in het geval van een kleinere capaciteit).

Figuur 17. Hoe verlopen de contacten tussen de buurtbewoners en de bewoners van het opvangcentrum?

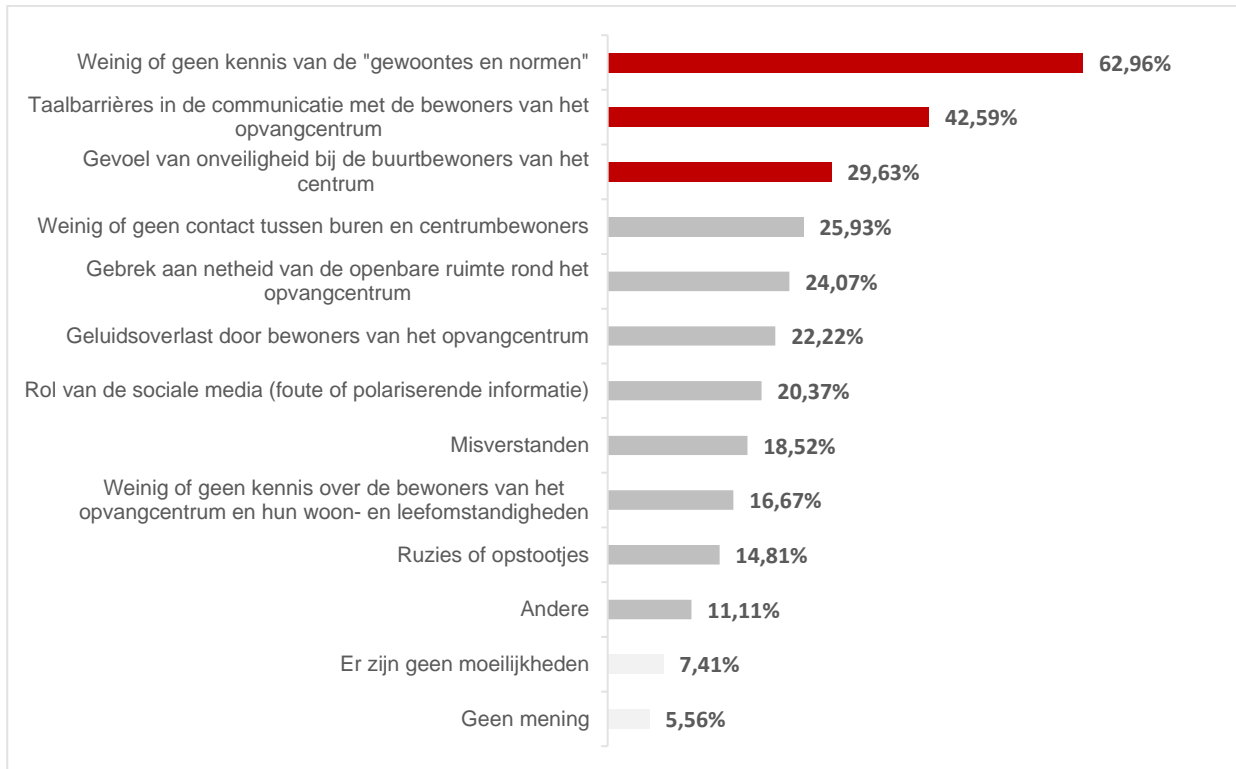

Respondenten : 54 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

⁵ Er wordt aan herinnerd dat de resultaten uitsluitend gebaseerd zijn op de beoordeling van de burgemeesters die aan de enquête hebben deelgenomen: er zijn geen enquêtes rechtstreeks bij de bewoners van de opvangcentra gehouden.

De meest voorkomende moeilijkheid bij deze contacten is **het gebrek aan kennis bij de bewoners van de opvangcentra van de « gewoonten en gebruiken »** (figuur 18).

Figuur 18. Wat zijn de moeilijkheden in deze contacten? (buurtbewoners/bewoners opvangcentrum)

Respondenten : 54 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) niet meegerekend).

Integratie van het opvangcentrum in de gemeenschap

«De locatie was niet voorzien op de opvang van zoveel mensen.

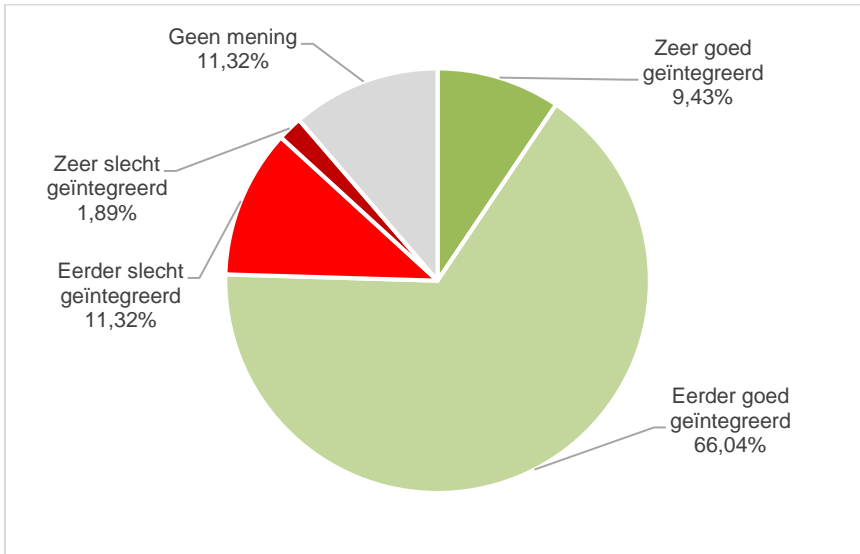
Op de drukste periode waren er 1000 asielzoekers aanwezig in een buurt van 3000 mensen, die niet voorzien is van "centrumvoorzieningen".»

(Een burgemeester uit Vlaanderen)

De integratie van het opvangcentrum in de gemeente wordt over het algemeen zeer goed gewaardeerd (figuur 19). Er bestaat een verband tussen de goede integratie van een opvangcentrum en **de duur van de opvang van asielzoekers in de gemeente** (82% van de positieve antwoorden voor gemeenten die al meer dan 10 jaar asielzoekers opvangen, tegenover 56% voor gemeenten die pas recenter asielzoekers opvangen).

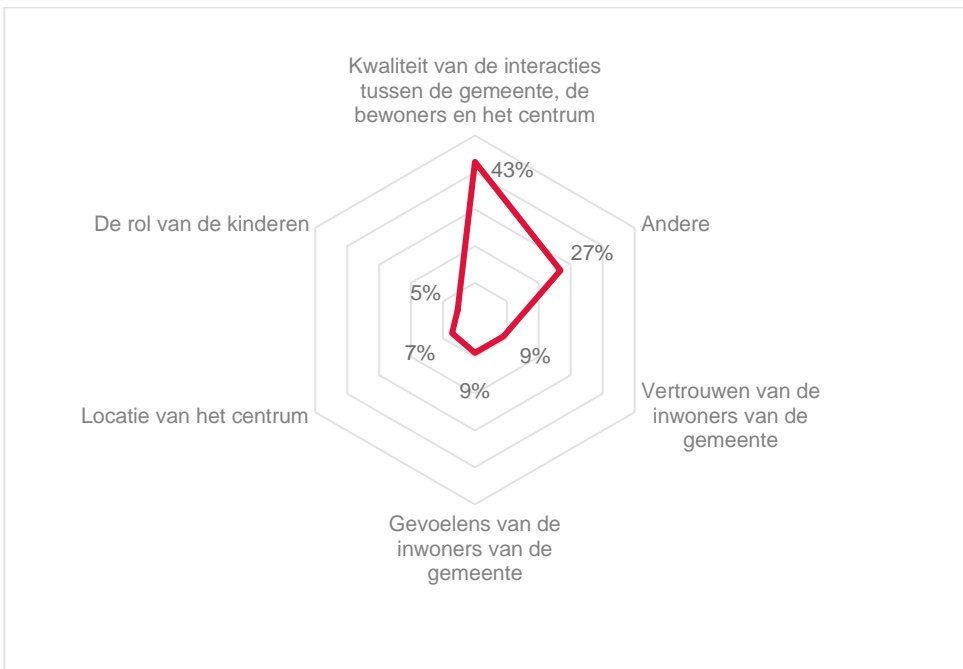
Verschillende factoren kunnen de goede (of slechte) integratie van een opvangcentrum in de gemeente verklaren (figuur 20). Sommige burgemeesters noemden ook het gebrek aan evenwicht tussen het aantal inwoners van de gemeente en het aantal inwoners als een integratieprobleem. Er werden ook positieve ervaringen genoteerd, zoals de rol die de «buddy's» speelden, het gemeenschapsleven in de gemeente en de scholen.

Figuur 19. Vindt u dat het opvangcentrum goed geïntegreerd is in uw gemeente?

Respondenten : 53 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

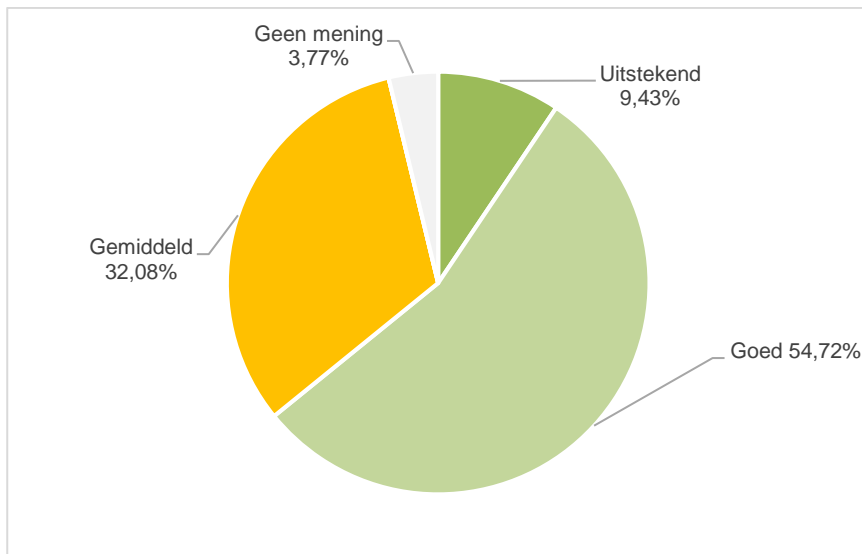
Figuur 20. Kunt u verduidelijken waarom?

Respondenten : 45 (open vraag).

De initiatieven die de integratie van het opvangcentrum in de gemeenschap bevorderen, worden zeer goed onthaald (figuur 21): dit is de enige vraag in de enquête waarop geen expliciet negatief antwoord werd gegeven!

Figuur 21. Hoe omschrijft u de initiatieven voor een goede integratie van het opvangcentrum in de gemeente?

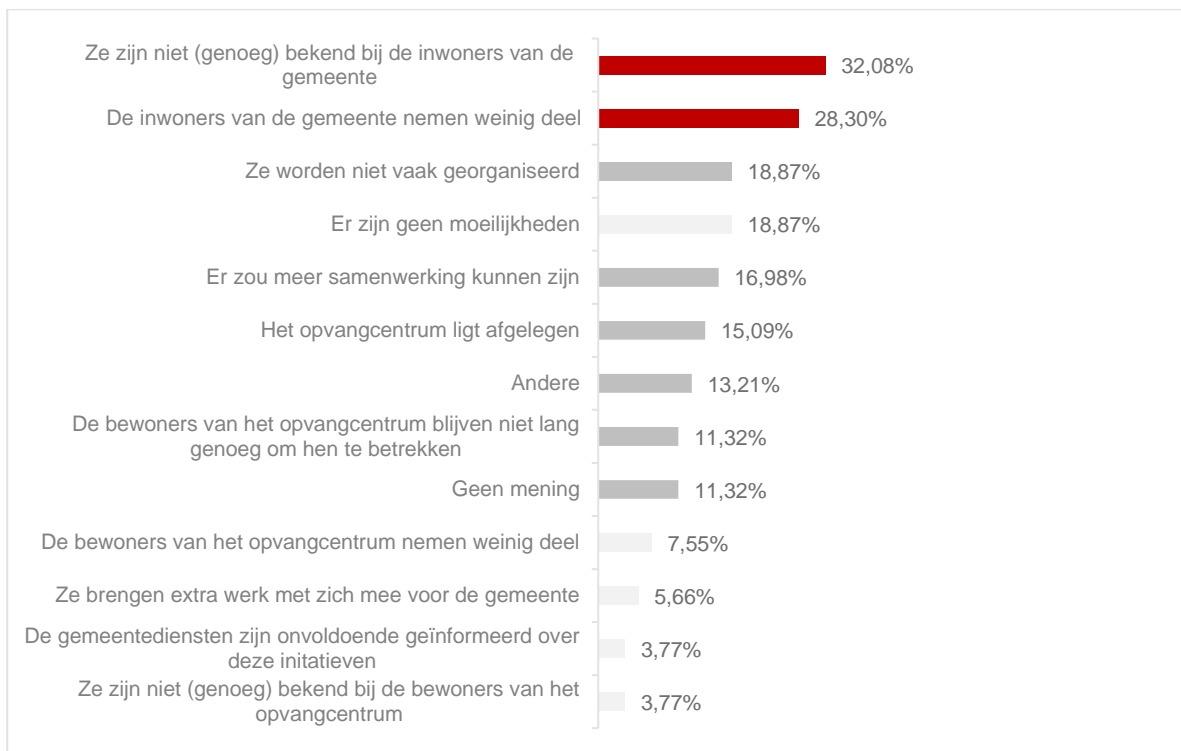

Respondenten : 53 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

De resultaten zijn iets minder goed in het geval van recente opvang in de gemeente (56% positieve beoordelingen tegenover 64% in totaal) en wanneer er meer dan één opvangcentrum in de gemeente is (50%). Het niveau van deze positieve beoordelingen is niet hetzelfde per regio (van 54% in Vlaanderen tot 76% in Wallonië). Er worden twee belangrijke moeilijkheden geïdentificeerd (figuur 22).

Figuur 22. Wat zijn de moeilijkheden met deze initiatieven?

(initiatieven voor een goede integratie van het opvangcentrum in de gemeente)

Respondenten : 53 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

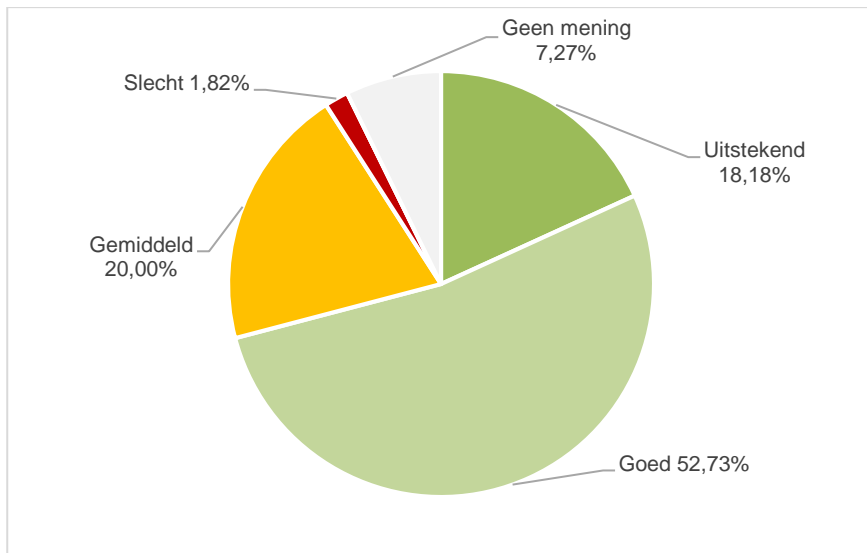
Samenwerking tussen de scholen en het opvangcentrum

« Kinderen van het centrum gaan naar plaatselijke scholen. »

(Een burgemeester uit Wallonië)

De overgrote meerderheid van de burgemeesters vindt dat **de samenwerking tussen de scholen en het opvangcentrum goed tot uitstekend is** (figuur 23).

Figuur 23. Hoe zou u de samenwerking tussen de scholen en het opvangcentrum in uw gemeente omschrijven?

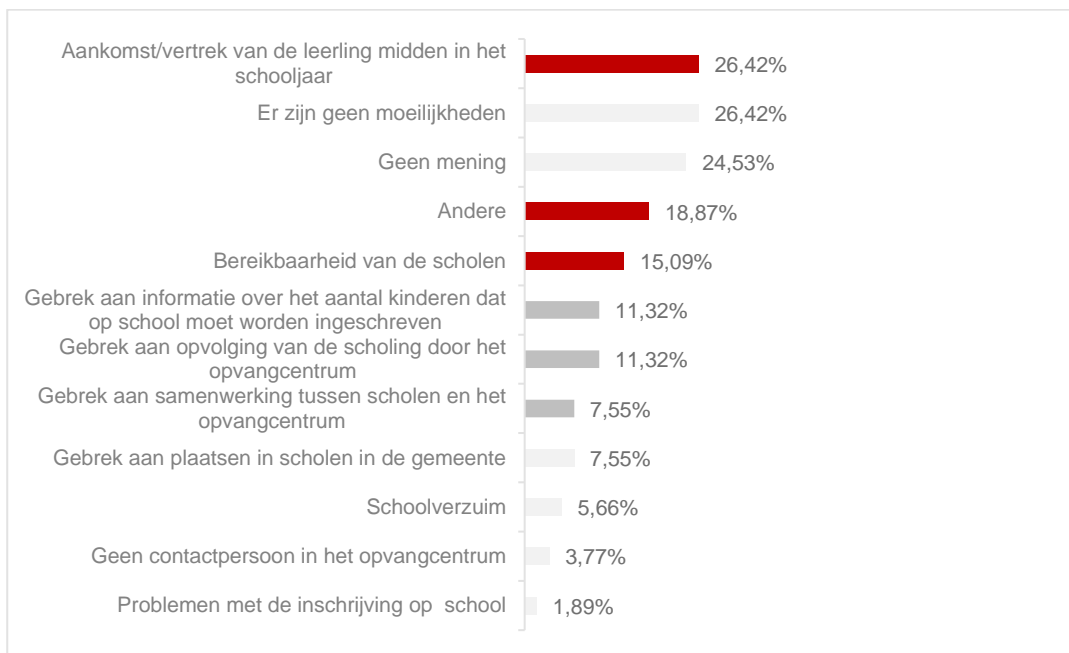

Respondenten : 55 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

Deze beoordeling is positiever in gemeenten met een grotere capaciteit (87% van de positieve antwoorden). Dit zou kunnen worden verklaard door het grotere gemak waarmee overbruggingsklassen in scholen kunnen worden geopend. De resultaten zijn het hoogst in Wallonië (86%).

Het belangrijkste probleem dat in verband met de scholen wordt genoemd, is de **instabiliteit van het onderwijs als gevolg van de aankomst en het vertrek van leerlingen in het midden van het schooljaar**. In mindere mate werden ook andere moeilijkheden geconstateerd (figuur 24).

Figuur 24. Wat zijn de moeilijkheden in deze samenwerking? (scholen / opvangcentrum)

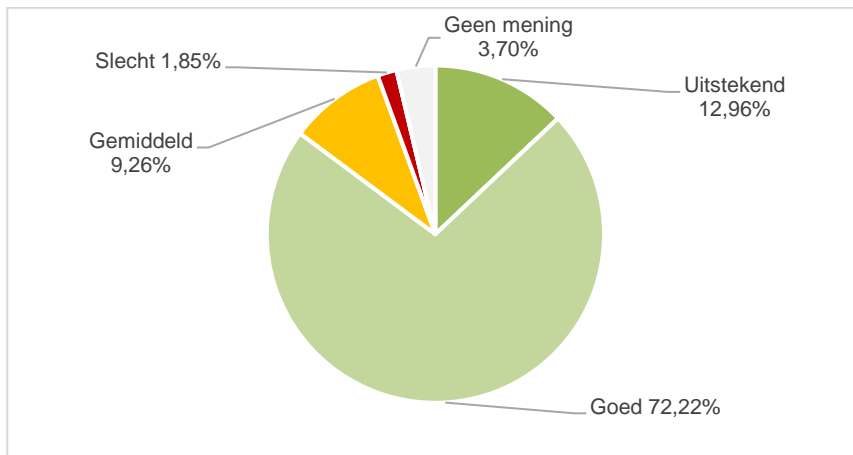
Respondenten : 53 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

Samenwerking tussen de lokale politie en het opvangcentrum

« Op zeker ogenblik aanvaardden mensen (uit de omgeving) een realiteit. belangrijk is dat de centrumverantwoordelijken een open lijn hebben met de beleidsverantwoordelijken : burgemeester, algemeen directeur, directeur sociale dienst, korpschef van de politie»
(Een burgemeester uit Vlaanderen)

De burgemeesters vinden **de samenwerking tussen de lokale politie en het opvangcentrum in hun gemeente zeer goed** (figuur 25). Dit is **het meest gewaardeerde thema in de enquête**.

Figuur 25. Hoe zou u de samenwerking tussen de lokale politie en het opvangcentrum in uw gemeente omschrijven?

Respondenten : 54 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

Met 100% positieve antwoorden zijn de gemeenten met een eerder recente opvang (tussen 2 en 10 jaar) unaniem over de kwaliteit van de samenwerking tussen de lokale politie en het opvangcentrum. Wij merken ook op dat een grote opvangcapaciteit, evenals de grootte van de gemeente, geen invloed hebben op deze samenwerking. Er werden weinig moeilijkheden gemeld (figuur 26).

Figuur 26. Wat zijn de moeilijkheden in deze samenwerking? (lokale politie / opvangcentrum)

Respondenten : 52 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

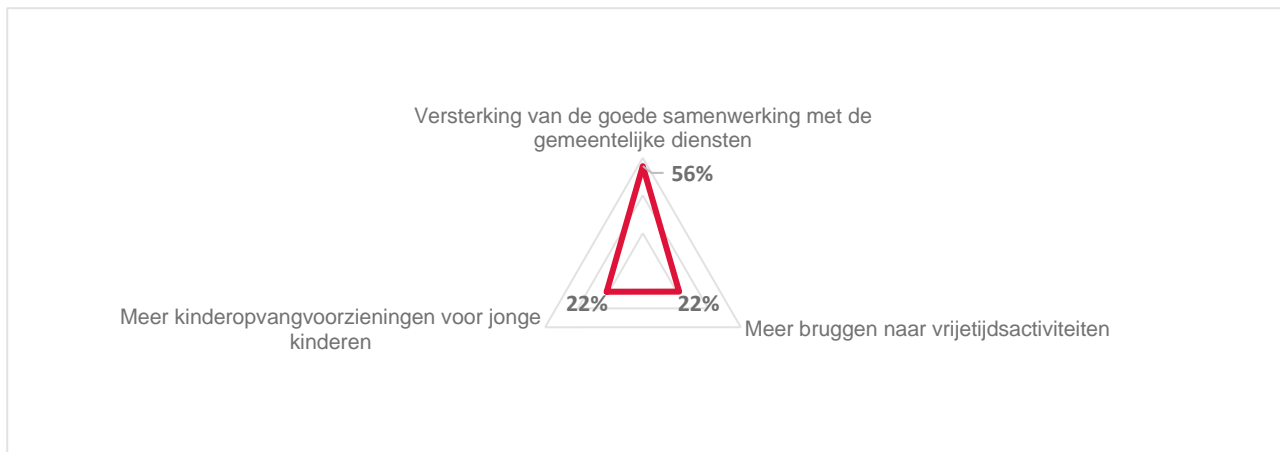
Andere domeinen van samenwerking

« Sport komt er weinig of niet aan te pas. Cultuur een beetje meer...»

(Een burgemeester uit Wallonië)

Een vraag in de enquête nodigde de burgemeesters uit om hun ervaringen - zowel positieve als negatieve - toe te voegen over aspecten die nog niet eerder aan bod waren gekomen. Hier zijn weinig reacties binnengekomen. Niettemin kwamen uit deze open vraag drie prioriteiten naar voren (figuur 27).

Figuur 27. Wenst u andere ervaringen (positieve of negatieve) te delen over de samenwerking tussen andere lokale diensten en het opvangcentrum?

Respondenten : 13 (open vraag).

4. Samenwerking in de tijd

Het laatste deel van de enquête bestond uit 7 vragen over de evolutie van de samenwerking van de burgemeesters met de opvangcentra en de operatoren, alsook met de federale politieke overheden.

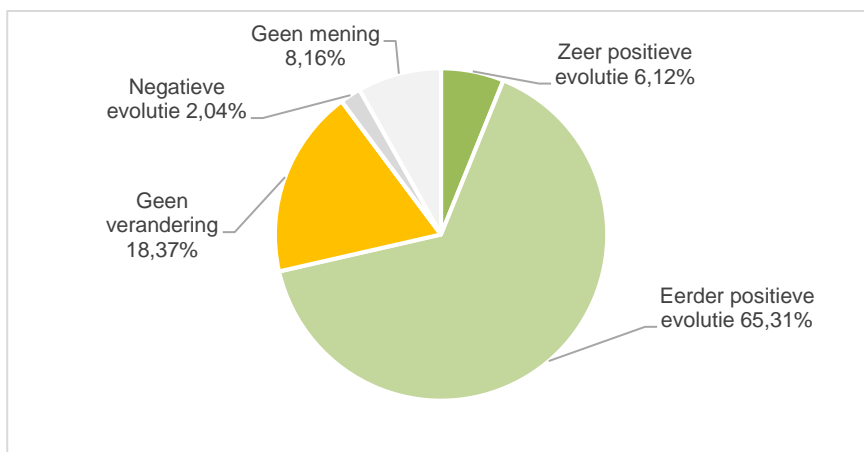
Evolutie van de samenwerking tussen de burgemeesters met de opvangcentra en de opvangactoren.

« Het aantal bewoners is aangepast aan de capaciteit van het dorp en leidt niet tot een gevoel van onveiligheid, noch tot angst of terugtrekking. Veel inwoners (dorpelingen) werken in het dorp en zijn steunpunten in hun omgeving, wat leidt tot vertrouwen. »

(Een burgemeester uit Wallonië)

Voor een grote meerderheid van de burgemeesters is de evolutie van de samenwerking met de opvangcentra en/of opvangoperatoren (Fedasil of partners)⁶ positief (figuur 28).

Figuur 28. Hoe evalueert u de evolutie van de samenwerking van uw lokaal bestuur met de opvangactoren sinds uw gemeente een opvangcentrum voor asielzoekers heeft?

Respondenten : 49 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

Dit is een zeer goed resultaat, vooral omdat de negatieve beoordelingen bijna nihil zijn (2%). Een kwart van de burgemeesters antwoordde echter « Geen evolutie » (wat niet noodzakelijk positief is) of « Geen mening ». Er werden ook **significante verschillen** vastgesteld tussen de Gewesten, waar de positieve beoordeling van de evolutie van de samenwerking varieert van slechts 58% in Vlaanderen tot 89% in Wallonië (Brussel ligt dicht bij het algemene gemiddelde). Deze beoordeling van **de samenwerking lijkt verband te houden met de duur van het bestaan van de opvang** in de gemeente (50% van de positieve beoordelingen voor de opvang minder dan 2 jaar en 76% meer dan 10 jaar). In gemeenten met meer dan één opvangcentrum zijn de resultaten voor deze vraag ook iets minder positief (67% tegenover 72% voor gemeenten met slechts één opvangcentrum).

Vervolgens werd de burgemeesters gevraagd aan te geven welke factoren de verbetering (figuur 29) en verslechtering (figuur 30) in de loop van de tijd in de samenwerking tussen niet-politieke opvangactoren en de burgemeesters zouden kunnen verklaren.

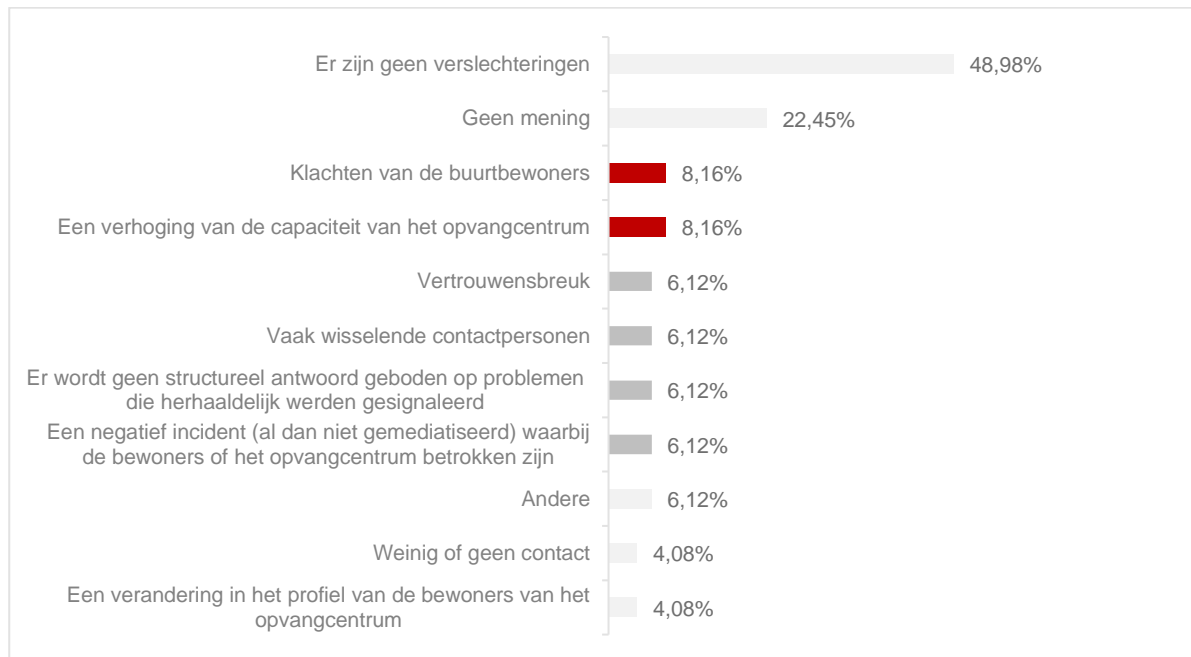
⁶ Over de evolutie van de samenwerking met de federale politieke autoriteiten werden specifieke vragen gesteld (zie volgend punt).

Figuur 29. Welke elementen hebben bijgedragen tot de verbetering van de samenwerking met deze actoren? (tussen opvangactoren en burgemeesters)

Respondenten : 50 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

Figuur 30. Welke elementen hebben bijgedragen tot de verslechtering van de samenwerking met deze actoren? (tussen opvangactoren en burgemeesters)

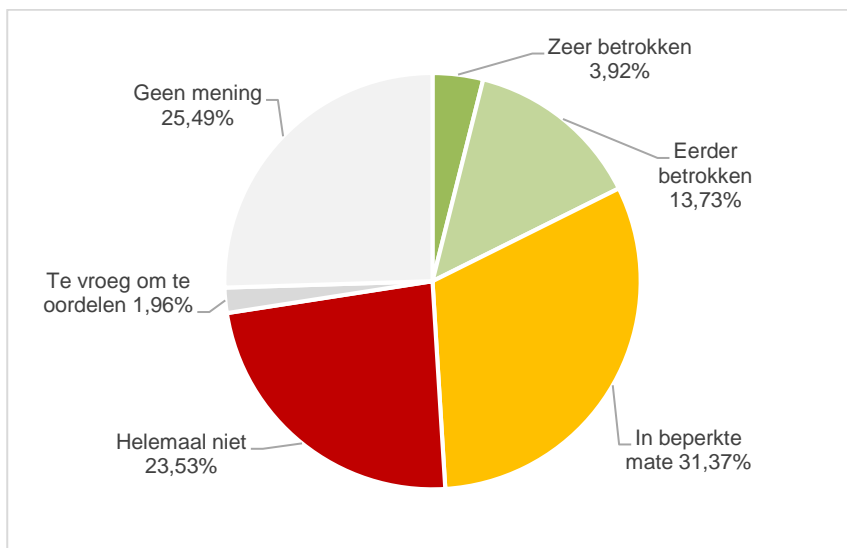
Respondenten : 49 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

Evolutie van de samenwerking van de burgemeesters met de federale politieke autoriteiten

« De aanpak van de huidige staatssecretaris is vanuit ons perspectief een grote stap voorwaarts.»
(Een burgemeester⁷ uit Vlaanderen)

Een eerste vraag over de evolutie in de tijd van de samenwerking van de burgemeesters met de federale politieke overheden betreft **de evolutie van de betrokkenheid van de federale politieke overheden** sinds de gemeente een opvangcentrum heeft (figuur 31). In tegenstelling tot het vorige deel over centra en operatoren, blijkt uit **de resultaten dat de antwoorden eerder matig of zelfs eerder negatief zijn.**

Figuur 31. Sinds uw gemeente een opvangcentrum herbergt, was de federale overheid (Staatssecretaris voor Asiel en Migratie) naar uw ervaring voldoende betrokken bij de samenwerking?

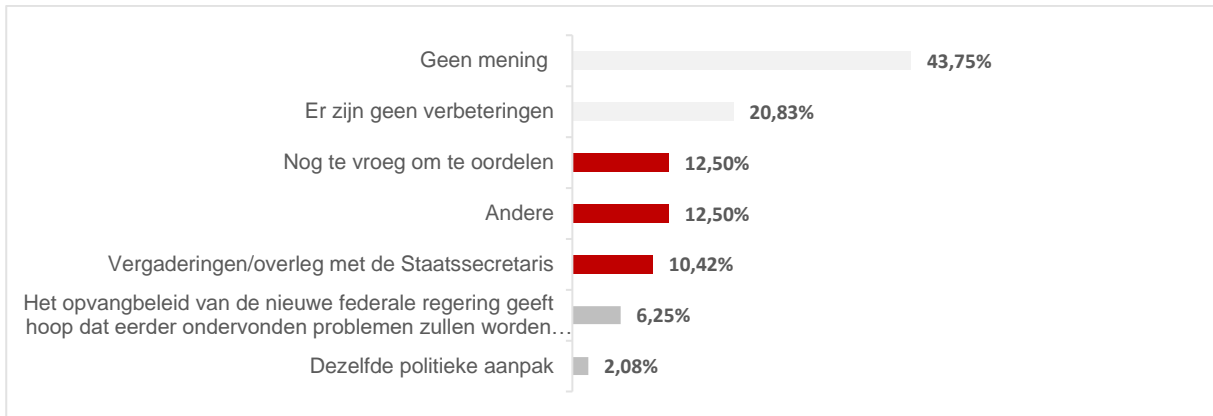
Respondenten : 51 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

Dit gezegd zijnde stijgt in de gemeenten met een recent opvangcentrum (minder dan twee jaar oud) het positieve oordeel over de betrokkenheid van de federale politieke overheid tot 44% (tegenover 12% voor de gemeenten met een centrum dat al meer dan tien jaar bestaat). Hoe groter de opvangcapaciteit, hoe meer positieve en negatieve beoordelingen er zijn (de meningen worden dus eenduidiger).

We hebben weinig informatie over wat er in de loop van de tijd verbetert (Figuur 32) of verslechtert (Figuur 33) in de samenwerking tussen de burgemeesters en de federale politieke autoriteiten.

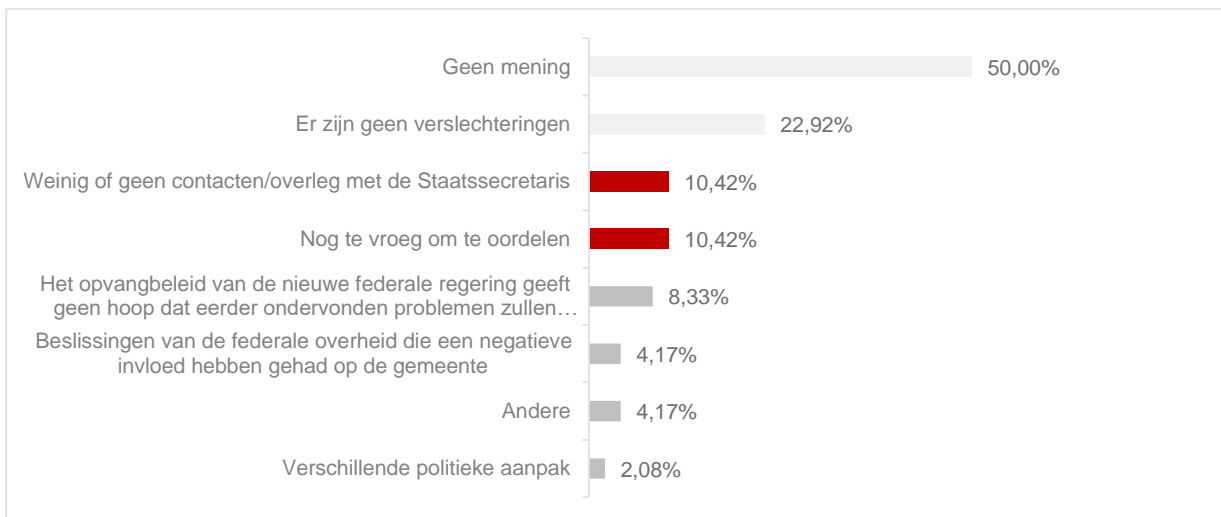
⁷ Van een federale oppositiepartij

Figuur 32. Welke elementen hebben bijgedragen tot de verbetering van deze samenwerking in de loop van de tijd? (tussen federale overheid en burgemeesters)

Respondenten : 48 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

Figuur 33. Welke elementen hebben bijgedragen tot de verslechtering van deze samenwerking in de loop van de tijd? (tussen federale overheid en burgemeesters)

Respondenten : 48 (antwoorden « Niet van toepassing (geen opvangcentrum) » niet meegerekend).

IV. Conclusies

« Mag ik het federale niveau raad geven? Betrek de lokale besturen. Echt betrekken»

(Een burgemeester uit Vlaanderen)

De enquêtevragen waren gegroepeerd in 14 punten, waarvan de resultaten in de voorgaande hoofdstukken zijn gepresenteerd en besproken. Over het algemeen zijn **de beoordelingen van de burgemeesters divers en vaak genuanceerd**. Toch kunnen enkele « **tendensen** » worden vastgesteld (zie onderstaande tabel). De bestudeerde thema's zijn in de volgende tabel⁸ in 3 categorieën ingedeeld:

- **Aspecten waarvan de beoordeling over het algemeen vrij positief of zelfs zeer positief is;**
- **Aspecten waarvan de beoordeling eerder matig of zeer gevarieerd is;**
- **Aspecten waarvan de beoordeling over het geheel genomen nogal negatief is.**

Ten slotte wordt eraan herinnerd dat de in dit verslag getrokken conclusies gebaseerd zijn op de analyse van de meningen en ervaringen van de burgemeesters die aan de enquête hebben deelgenomen. Toekomstige enquêtes onder andere doelgroepen (bv. opvangactoren, opvangcentra en hun bewoners, buurtbewoners) zouden dus een relevante aanvulling kunnen vormen. Niettemin zullen de resultaten van de enquête van burgemeesters een nuttige basis vormen, een echt hulpmiddel bij de voortdurende inspanningen om de door de staatssecretaris voor Asiel en Migratie en Fedasil gestimuleerde dialoog en samenwerking met de lokale autoriteiten te verbeteren.

Samenvatting: Rangschikking van de thema's volgens hun waardering in de enquêteresultaten

Aspecten die over het algemeen positief of zeer positief beoordeeld worden	Aspecten die matig of zeer gevarieerd worden beoordeeld	Aspecten die over het algemeen eerder negatief beoordeeld worden
Relaties tussen de gemeentelijke diensten en de bewoners van het opvangcentrum	Kennis van asiel en opvang	Samenwerking en procedure van opening
Contacten tussen de burgers en de bewoners van het opvangcentrum		Informatie betreffende belangrijke operationele beslissingen
Integratie van het opvangcentrum in de gemeente	Uitdagingen, gebieden voor verbetering en goede praktijken bij het nemen van belangrijke operationele beslissingen	Evolutie van de samenwerking met de federale politieke autoriteiten in de tijd

⁸ Deze indeling is alleen bedoeld om het lezen van de resultaten te vergemakkelijken en er een bepaalde prioriteit aan te geven, en moet worden gelezen in aanvulling op de gedetailleerde resultaten die in de voorgaande hoofdstukken zijn gepresenteerd.

Samenwerking tussen scholen en het opvangcentrum	Andere aspecten van de samenwerking met het opvangcentrum	
Samenwerken tussen de lokale politie en het opvangcentrum		
Evolutie van de samenwerking tussen de centra en de opvangactoren		
Adviezen van de burgemeesters aan andere lokale administraties		